

Fremtidens tannhelsetjeneste skapes nå

Jeg har nylig deltatt på årets FDI-kongress i Istanbul, den 101. i rekken. Min erfaring er at det å delta i slike internasjonale møter er viktig for NTF. Både problemstillingene og løsningene er svært forskjellige i de ulike landene. Selv om vi har våre nasjonale utfordringer, er vi i Norge utrolig heldig stilt i forhold til de fleste andre i verden, også på tannhelseområdet.

På tross av ulikhetene har vi også mange felles interesser. I år ble det vedtatt fem policydokumenter og en «Istanbul-erklæring» som alle landene skrev under på. Erklæringen «Oral health and general health: a call for collaborative approach» slår fast nødvendigheten av å forsvare oral helse som en fundamental menneskerett og en integrert del av generell helse og velvære. Den kan leses i sin helhet på NTFs nettsted, og kan signeres personlig av alle. Da støtter du det viktige arbeidet med å markere den orale helsen plass i det totale helsebildet.

Fire av de fem policydokumentene vi vedtok i Istanbul fokuserer også på denne tematikken, henholdsvis om ikke-smittsomme sykdommer, oral helse og sosiale helsedeterminanter, oral infeksjon/inflammasjon som risikofaktor for systemisk sykdom og salivadiagnostikk.

Dette viser at oral helse nå søker å være en del av den generelle helsen internasjonalt, og her har vi som yrkesgruppe store utfordringer. Jeg får ofte spørsmål, både fra kolleger, privatpersoner og andre i bransjen, om hvordan jeg tror fremtiden i tannhelsetjenesten vil bli. Hva er det neste store innen tannhelsebransjen? Det er som kjent helt umulig å spå om fremtiden. Men som leder i en forening som NTF må jeg likevel prøve å se inn i krystallkula for å kunne møte nye krav og forventninger.

Jeg tror at fremtiden kommer til å handle om kunnskap, kompetanse og kvalitet i alle ledd, og at forståelsen av at oral helse er en integrert/vesentlig del av generell helse i økende grad vil gjøre seg gjeldende. Kvalitet i tannhelsetjenesten forutsetter tannleger med god kunnskap. Basisen dannes gjennom en god grunnutdanning, det er selve forutsetningen. Jeg er stolt av at foreningen også har vedtatt obligatorisk etterutdanning gjennom hele yrkeslivet. Kontinuerlig oppdatering er viktig i et yrke hvor utviklingen går raskt.

Vi får ofte høre at utdanningen var så mye bedre før; dagens studenter får for lite klinisk trening. Men mengdetrening kan man aldri få under utdanningen. Vi husker nok alle hvor usikre vi var i den første tiden ute i «det virkelige liv» på klinikken, uansett hvor mye praksis vi hadde på forhånd. Grunnutdanningen må gi den nødvendige teoretiske kunnskapen i basale fag, og den må sørge for at studentene har de elementære kliniske ferdighetene i alle de odontologiske fagområdene. Men minst like viktig er kunnskap om den orale helsen plass i det generelle helsebildet, diagnostikk, helhetlig behandlingsplanlegging, pasientkommunikasjon, holdningsskaping og etiske retningslinjer. Den kliniske mengdetreningen må komme etter hvert, ute i den kliniske hverdagen. Det er viktig at de som blir arbeidsgivere for disse nyutdannede tannlegene tar dette ansvaret på alvor og gir dem tid nok til å opparbeide seg klinisk kompetanse.

Fremtidens tannhelsetjeneste kommer i særlig grad til å handle om hvordan vi møter pasienter, om diagnostikk, forebygging og oppfølging, ikke bare om å bore raskest eller lage de peneste kronene. Fremtidens tannleger må ha bred kompetanse, fordi de kommer til å jobbe som en del av den generelle

helsetjenesten. Kampen mot de ikke-smittsomme sykdommene, som de orale sykdommene er en del av; kreft, hjertekarsykdommer, lungesykdommer og diabetes; kan ikke vinnes med behandling alene. Forebygging vil bli hovedvåpenet for å vinne denne kampen, og tannlegene må være involvert i dette arbeidet. Vi kan bidra både med kostholdsveiledning, ikke minst om sukker, men også i arbeidet mot tobakk. På grunn av vår unike situasjon – det at vi treffer nesten hele befolkningen regelmessig – er vi tannleger i posisjon til å oppdage problemer tidlig. Vi skal ikke nødvendigvis behandle, men registrere, og så sende pasientene videre til andre relevante aktører i helsetjenesten.

For å gå fremtiden i møte kommer hovedstyret til å legge frem forslag til tre nye policydokumenter for representantskapet i november, om henholdsvis fremtidens tannhelsetjeneste, samhandling inkludert elektronisk kommunikasjon, og folkehelse med tre forskjellige innfallsvinkler, nemlig ikke-smittsomme sykdommer, kosthold/sukker og tobakk. Jeg ser frem imot spennende diskusjoner. Vi kommer også til å ha fokus på noen av disse problemstillingene på landsmøtet.

Dette er mitt forsøk på å se inn i fremtiden. Og det harmonerer blant annet godt med FDI's strategidokument «Vision 2020: Shaping the future of oral health» som også finnes på nettstedet vårt. Jeg er sikker på at vi som tannleger er klare for å ta et større ansvar og en større og bredere plass i folkehelsearbeidet, som en viktig del av helsetjenesten. Jeg vet at vi har mye å bidra med!

Camilla Hanser Steinum